

γεται νῦν κινήσεως ὁ Ἀριστοτέλης. Καὶ ὁ μὲν Ἀρχὴ Ἀθεώρητος φασὶν ὅτι διαλέγεται περὶ μιᾶς κινήσεως συνεχοῦς, ὅποια ἐστὶν ἡ πρώτη τοῦ οὐρανοῦ κίνησις, ἣ λέγεται καὶ περιφορά. Ὁ δὲ Σιμπλίκιος καὶ οἱ λοιποὶ πάντες φασὶ τὸν Ἀριστοτέλην διαλαμβάνειν οὐ περὶ μιᾶς καὶ μερικῆς κινήσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς καθόλου φυσικῆς κινήσεως, καὶ αὕτη ἡ δόξα δοκεῖ μοι κρεῖττων. Ἡ γὰρ ἀρίστη μέθοδος ἐκ τῶν καθόλου ἐπὶ τὰ καθ' ἕκαστα χωρεῖ· ὅθεν καὶ Ἀριστοτέλης ἐκ τῆς καθόλου ἀρχάμενος ἐρχεται (ε) δείξων ἐν μέρει ὅτι μία ἐστὶν ἡ πρώτη αἰδίου κίνησις.

« Εἶναι μὲν οὖν κίνησιν πάντες φασὶν οἱ περὶ φύσεως τι λέγοντες. »

Τοῦ ζητήματος προτεθέντος παρεισάγει τὰς δόξας τῶν πάλαι, καὶ πρῶτον μὲν προτίθησι τὴν τῶν φυσικῶν περὶ τοῦτο συμφωνίαν, εἰτα καὶ τὰς διαφορίας αὐτῶν. Πάντες τοίνυν οἱ περὶ φύσεως τι λέγοντες ἐν τούτῳ ἐμμενέουσιν, εἶναι τὴν κίνησιν, ὅ καὶ δείκνυσσι διὰ δύο τινῶν τεκμηρίων· καὶ πρῶτον μὲν ὅτι κοσμοποιούσι, ταυτέστι περὶ τῆς τοῦ κόσμου κατασκευῆς διακλέγονται καὶ τῆς αὐτοῦ συστάσεως, εἰ ἀμέλει ἐν χρόνῳ γέγονεν ἢ μὴ, ὅπερ οὐκ ἂν εἴητον, εἰ μὴ τὴν κίνησιν εἶναι διελογίζοντο. Δεύτερον δὲ διαλέγονται περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, αἵτινες καὶ μὴ ὥτι κινήσεις, ἀλλ' οὐκ ἄνευ κινήσεως γίνονται. Καὶ γὰρ αἱ κατὰ τόπον κινήσεις καὶ ἀλλοιωσεις καὶ αὐξήσεις καὶ μειώσεις, τῶν γενέσεων προηγούνται καὶ τῶν φθορῶν.

« Ἀλλ' ὅσοι μὲν ἀπείρους κόσμους τε εἶναι φασὶ, καὶ τοὺς μὲν γίνεσθαι. »

Νῦν καὶ περὶ τῆς διαφωνίας αὐτῶν διαλέγεται τρεῖς δόξας προβάλλων· καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐστὶ τῶν λεγόντων ἀπείρους κόσμους εἶναι, ὡς οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεύκιππον καὶ Ἐπίκουρον. Οὗτοι γὰρ αἰδίου ὑπέθεσαν τὴν κίνησιν, οὗ καὶ τὸ αἴτιον δῆλον. Ἐλεγον γὰρ ἅμα γεγενῆσθαι (ς), ἀλλὰ τοὺς μὲν γίνεσθαι, τοὺς δὲ φθεῖρασθαι, ὥστε αἰετὰς γενέσεις αὐτῶν καὶ τὰς φθοράς εἶναι· καὶ ἐπομένως αἰδίου εἶναι καὶ τὴν αὐτῶν κίνησιν· αἱ γὰρ γενέσεις καὶ φθοραὶ ἄνευ κινήσεως καὶ ἀλλοιωσεως οὐχ ὑπάρχουσιν.

Ἡ δὲ δευτέρα δόξα ἐστὶ τῶν λεγόντων ἓνα κόσμον εἶναι, καὶ τοῦτον ἀγένητον καὶ ἀφθαρτον· ὅθεν καὶ τὴν κίνησιν αἰδίου ὑπέτιθεντο· καὶ ταύτης τῆς δόξης γέγονεν ὁ Ἀριστοτέλης ἀρχηγὸς καὶ ἐφευρετής, καὶ Σιμπλίκιος, Λέγγη καὶ Πλάτων, περὶ οὗ οἱ πλείστοι τοῖναυτίον φασί.

Ἡ δὲ τρίτη δόξα ἐστὶ τῶν λεγόντων ἓνα καὶ μόνον εἶναι τὸν κόσμον, οὐμὴν δὲ αἰετὰ. Ὅθεν καὶ τὴν κίνησιν ὑποτίθενται κατὰ λόγον, ταυτέστιν ὥσπερ φασὶ τὸν κόσμον μὴ εἶναι αἰδίου. Καὶ ταύτης τῆς δόξης γεγονόσιν ὁ τε Ἀναξαγόρας καὶ Ἐμπεδοκλῆς.

ΠΕΡΙ ΒΑΝΑΝΕΩΝ,

ΕΛΙ ΙΑΙΩΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΕΙΟΥ ΒΑΝΑΝΕΑΣ.

—οοο—

Κύριε Συντάκτα τῆς Πανδώρας.

Εἰς τὸ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ΡΠΛ δημοσιευθὲν φυλλάδιον τῆς Πανδώρας, εἶδον τὰ περιγράφεται οὐχὶ ἀκριβῶς ἡ Βαναία, καὶ μάλιστα ἀντὶ τῆς Βαναίας τὰ παρατίθεται κλάδος δένδρου ἔχοντος φύλλα ὀδοκτώτῃ ἢ περιτετυμημένα, καὶ ὁμοιάζων ἐν εἶδος ἀρτοκάρπου, ἴσως τὸ βοτανικῶς λεγόμενον *Artocarpus incisa*.

Ἐθεώρησα λοιπὸν καλὸν τὰ σὰς πέμψω τὴν ἀληθῆ εἰκόνα τῆς Βαναίας, ἣν δόνασθε τὰ παραβάλετε μὲ τὰς ἐν τῷ κήπῳ μου καλλιεργουμένας, καὶ μικρὰν περιγραφὴν, ἣν οὐχὶ ἐντελὴ τοῦλάχιστον ἀληθεστέραν τῆς δημοσιευθείσης.

Ἐξ αὐτῶν τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ Βανανία ἦτο γνωστή· τινὲς φρονούσιν ὅτι αὕτη ἦτο τὸ ἀναφερόμενον ἐν τῷ κήπῳ τῆς Ἑδέμ δένδρον τῆς ζωῆς, τοῦ ὁποίου ὁ καρπὸς ἐγένετο ἀρορμή τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος, ἡ τοῦλάχιστον ἡ Συκὴ διὰ τῶν φύλλων τῆς ὁποίας ἐζήτησαν ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐα, νὰ καλύψωσι μετὰ τὸ ἀμάρτημα τὴν γυμνότητα αὐτῶν. Ἀλλ' ἔως ὅτου δὲν ὀριθῇ ἀρχαιολογικῶς ἡ ὑπαρξὶς καὶ ἡ θέσις τοῦ ἐπιγείου παραδείσου καὶ δικαστηριωθῇ τὰ περὶ Ἀδὰμ καὶ Εὐας, ἀπέχω νὰ ἐγγυηθῶ περὶ τῆς ἀληθείας τῆς ιδέας ταύτης. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ φυλλώματος αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ, ὁ ὑπερμεγέθης βότρυς τῶν εἰδύσμων καὶ εὐχύμων καρπῶν του, καὶ τὰ ὠφελήματα ἀποχρηγεῖ εἰς τοὺς κατοίκους τῶν θερμῶν κλιμάτων, ἐνέπνευσαν πάντοτε, πρὸς τὰς θρησκευτικὰς προλήψεις, τὴν ἀγάπην καὶ τὸ σέβας τῶν λαῶν.

Φύονται δὲ αὐτομάτως, καὶ καλλιεργοῦνται τὰ διάφορα εἶδη τῶν Βανανεῶν κατὰ τὰς νήσους καὶ ἡπείρους τῆς Ἀσίας, Ἀφρικῆς καὶ Ἀμερικῆς εἰς ὅλα τὰ ἐντὸς τῆς διακεκαυμένης ζώνης πλάτη. Εὐδοκιμοῦσι δὲ περισσότερο ἐκεῖ ὅπου ἡ θερμότης συνοδεύεται διὰ τῆς υγρασίας, ἡ δὲ γῆ εἶναι μαλακὴ, παχεῖα καὶ ἀργιλλώδης. Οὕτως εἰς τὰ πεδία τῆς Ἰαβας καὶ τὴν νῆσον Μαδαγασκάρην, ὡς λέγει ὁ Βερναρδίνος Σαμπιέρρος, βλαστάνουσιν αἱ ὠρσιότεραι καὶ ῥωμαλεότεραι Βανανίαι.

Τὸ φυτὸν τοῦτο ζῇ πολλὰ ἔτη, ἀλλ' εἶναι μοιροκάρπιμον· ταυτέστι ἡ καρποφοροῦτα ἀπὸς Βανανέα καταστρέφεται μετὰ τὴν καρποφορίαν· γεννᾷ δὲ ἀπὸ τῆς ρίζης τῆς βλαστοῦς ἄλλους οἵτινες τὴν διαδέχονται.

Καὶ ἡ μὲν ρίζα εἶναι βολβώδης, παχεῖα, ὑπομήκης, φέρουσα πλῆθος ἰνῶν.

Ὁ δὲ καυλὸς πάντοτε ἀπλοῦς καὶ μὴ διακλαδούμενος, λαμβάνει ὕψος μὲν 6 ἕως 15 ποδῶν, πάχος δὲ πολλάκις τοῦ μικροῦ· δὲν εἶναι δὲ ἐντελὴς.

(1) Τὸ χειρότερον ἀρχαῖον.

(2) ἴσως, οὐχ ἅμα γεγενῆσθαι.

ἀλλὰ τρυφερός, καὶ τὸ πάχος του πιγάζει ἐκ τῆς ἐν εἵδει κολεῦ βάσεως τῶν διαφόρων φύλλων, αἵτινες περιέχονται ἢ μὲν ἐντὸς τῆς ἄλλης ἀπαραλλάκτως ὡς οἱ χιτῶνες τοῦ κρομμύου.

Ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ γυμνοῦ τούτου στίπου φύονται τὰ φύλλα 8 ἕως 10 τὸν ἀριθμὸν, ἔχοντα μῆκος μὲν 6—9 ποδῶν, πλάτος δὲ 1 μέχρι 2 ποδῶν. Τὰ μέγιστα ταῦτα φύλλα ἔχουσιν ἄκρα ἀκέραια, καὶ εἰσὶ λεῖα καὶ ραιδροπράσινα, τὸ δὲ ἐν τῷ κέντρῳ νεώτερον αὐτῶν κατὰ μῆκος σπειροειδῶς τετυλιγμένον. Ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ φυλλώματος τούτου ἐξέρχεται μέγας ἀνθοφόρος ποδίσκος, ὅπως ὁ σκάπος εἰς τοὺς Ἰακίνθους, φέρων πολυάριθμα ἄνθη ἐπιφυᾶ κεκρυμμένα ὑπὸ σπαθοειδῆς ἐπαλλήλου φολίδας, καὶ ἀποτελοῦντα στάχυν κωνικὸν φολιδωτὸν καὶ πορφυρόχρουν. Πᾶσα φολίς τοῦ στάχυνος τούτου, οὕσα ὡσειδῆς ὀξυκατάληκτος καὶ ξανθοκοκκίνου χρώματος, καλύπτει πέντε περίπου ἄνθη, καὶ καταπίπτει μετὰ τὴν ἀνάπτυξίν των.

Τὰ ἄνθη ταῦτα σύγκεινται ἐξ ἑνὸς περιανθίου βελθέως διμεροῦς οὐτινος ὁ ἐξωτερικὸς καὶ μεγαλύτερος λεβὴς διαιρεῖται κατὰ κερύφω εἰς πέντε ὀδόντας, ὁ δὲ ἐσωτερικὸς καὶ βραχύτερος εἶναι ἀκέραιος, κοῖλος, καὶ σχεδὸν σφηνοειδής. Ἐκ στήμωνων ἑξ, ὧν οἱ ἀνδρῆες γραμμοειδεῖς· (ἐκ τούτων δὲ τῶν στήμωνων πέντε μὲν ἐξαμβλοῦνται εἰς τὰ κατώτερα ἄνθη, εἰς δὲ μόνον εἰς τὰ ἀνώτερα, ὥστε τὰ μὲν πρὸς τὴν βᾶσιν ἄνθη ἔχουσιν ἕνα μόνον στήμονα, τὰ δὲ πρὸς τὴν κορυφὴν πέντε). Ἐκ μιᾶς ὠοθήκης κειμένης ὑπὸ τὸ περιάνθιον, ἐπιμήκου, τριγώνου, τριγώρου, φερούσης στύλον κυλινδρικόν, τελευτῶντα εἰς στίγμα ὡσειδῆς, ὀμβρῶς ἐξάγωνον.

Ὁ καρπὸς τῆς Βανανέας εἶναι σαρκώδης ἔχων 5 μέχρις 8 δακτύλων μῆκος, ὑπόκυρτος, ἀμφιῶς τριγώνος, καὶ πρὸ μὲν τῆς ὀριμάνσεως πράσινος κατὰ δὲ τὴν ὀρίμανσιν κίτρινος. Ἐκαστος δὲ στάχυς φέρει 80 ἕως 100 βανάνας ἀνὰ 5—6 σπονδυλοειδῶς πως κειμένας.

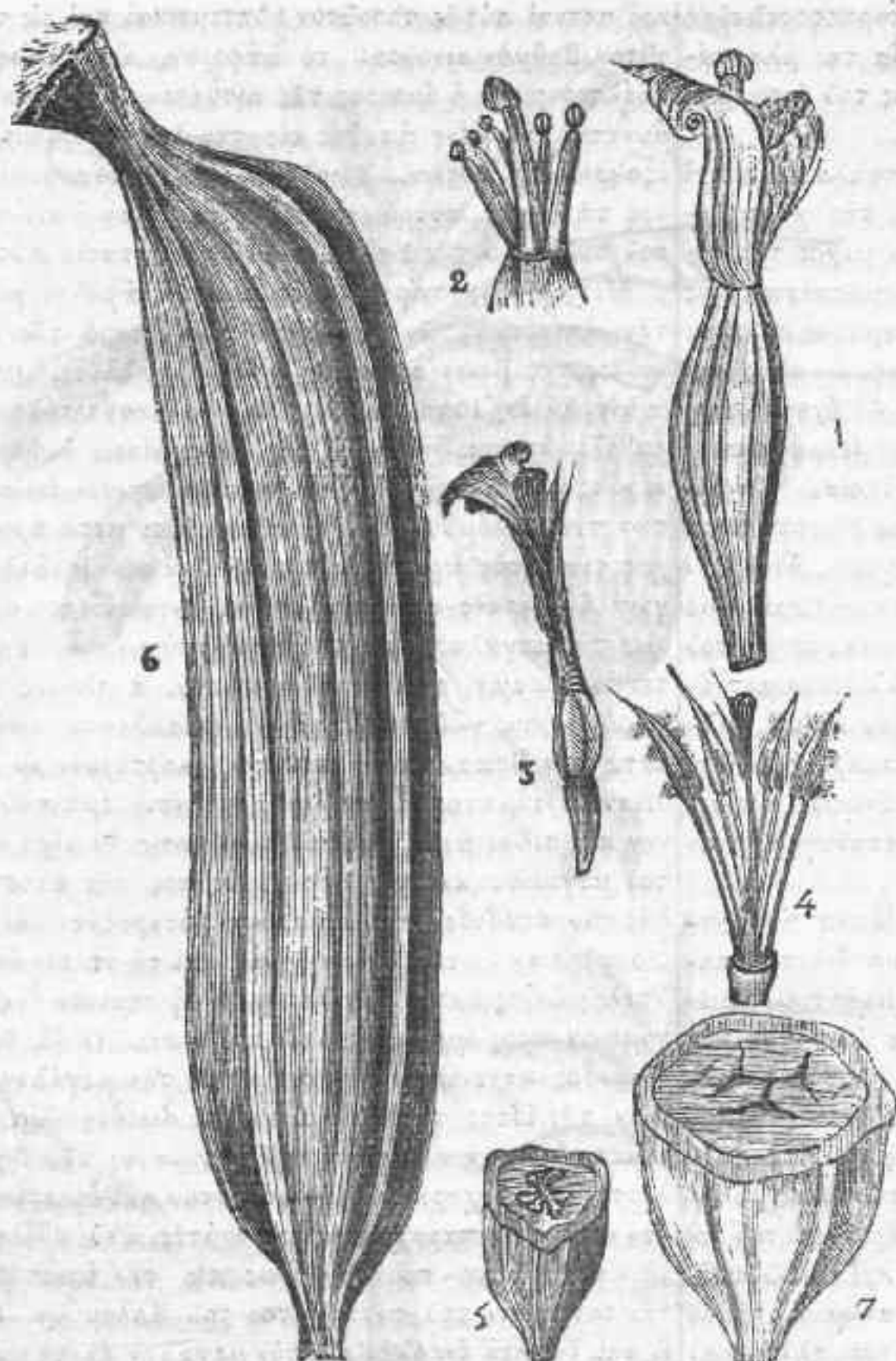
Αἱ βανάναι δυσκόλως ὀριμάνουσιν ἐπὶ τῆς Βανανέας, ἀλλὰ κόπτονται καὶ κρεμῶνται ἢ τίθενται ἐπὶ τούτῳ ἐντὸς ἀγύρων· καὶ πρὸ μὲν τῆς ὀρι-

Βανανία ἡ Παραδείσιος (Musa Paradisiaca Lin.)
ἐν ἀνθήσει καὶ καρποφορία.

μάνσεως εἶναι ἀνούσιαι καὶ ἀμυλώδεις, ὥστε δὲν τρώγονται ἐὰν δὲν ψηθῶσι καὶ ἀρτυθῶσιν· ὅταν δὲ ὀριμάνωσι, τὸ ἐν αὐταῖς ἀμυλον μεταβάλλεται εἰς σάκχαρ, συγγρόνως δὲ ἀναπτύσσεται ἰδιάζον τι καὶ ἐξάσιον ἄρωμα. Ὅλον τὸ ἐντὸς τοῦ καρποῦ εἶναι ὡς μάζα τις ὑποκύτρινος βινυτωδῆς, εὐχυμος, ἀνευ σπερμάτων, ἰσῶν, ἢ σκληρότητός τινος, καὶ κατάλληλος πρὸς τροφήν, καὶ τῶν νηπίων ἅτινα δὲν ἀπέκτησαν ὀδόντας, καὶ τῶν γερόντων οἵτινες τοὺς ἔχουσιν· εἶναι τέλος εἰς τῶν περιζητήτων καρπῶν, ἐν τῶν λαμπροτέρων δώρων τῆς φύσεως. Παρατηρήθη ὅτι ἡ γεῦσις τῶν καλῶς ὀρίμων βανανῶν εἶναι συγγενεῖούσα καὶ μεσάζουσα πρὸς ὅλα τὰ γνωστά εἶδη τῶν καρπῶν, ἰδίως δὲ τὰ καλὰ μήλα, τὰ ἄπια, τὰ ροδάκινα καὶ τὰ ἀρμενιακά μήλα, ὥστε ὁ βανανοφάγος δύναται διὰ τῆς φαντασίας ν' ἀναπληροῦ καὶ ὡς ὕλικός τὴν ἑλλειψιν τούτων τῶν καρπῶν.

Εἰς πολλὰς ἐντὸς τῶν τροπικῶν χώρας οἱ μὴ εἰ-

Ἄνθος καὶ καρπὸς τῆς Παραδεισίου Βανανίας.
(Εἰσγραφήθησαν κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ φυσικοῦ μεγέθους).

τέτι ὥριμοι καρποὶ τῆς Βανανίας κόπτονται εἰς λεπτά, καὶ ξηραίνοντες εἰς τὸν ἥλιον ἀλγίνονται καὶ μεταβάλλονται εἰς ἄλευρον ἢ ξερόμενοι ἐντὸς ὕδατος δίδουσιν ὡς ἀποστάθμην ἐν ἄμυλον (νισιστέ) ἐξαισίας ποιότητος, καὶ θρεπτικώτατον. Δι' αὐτοῦ τοῦ ἀμύλου καὶ τοῦ ἀλεύρου τρέφονται ἑκατομύρια ἀνθρώπων, ὥστε ἡ Βανανία εἶναι εὐεργέτημα οὐ

καρπῶν τῆς. Εἰς μόνος βότρυς ἀποτελεῖ φορτίον ἐνὸς ἀνδρός· ἔχει τὸ φύλλωμα ὡς μεγάλωρεππὴ καὶ φαιδροπράτινον σκιαδά, ἐνεκα δὲ τοῦ εὐλυγίστου αὐτῶν παρέχει εἰς τοὺς Ἰνδοὺς διάφορα ἀγγεῖα δι' ὕδατος τροφῆς· δι' αὐτοῦ σκεπάζουσι τὰς καλύβας των, καὶ προμηθεύονται ἐν εἶδος νήματος· δύο ἐξ αὐτῶν τῶν φύλλων καλύπτουσιν ἕνα ἀνθρώπον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἐμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν. Ἡμέραν τινα ἐν ᾧ περιεπάτην μακρὰν τῆς πόλεως πλησίον παραθαλάσσιων τινῶν βράχων εἶδον δύο μαύρους φέροντας ἐπὶ τῶν ὤμων των κορυμνὴν Βαμβούτης (εἶδος καλάμου ἰσχυροῦ) ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐκρέματο δέμας τι περιτετυλιγμένον μεταξὺ δύο φύλλων βανανίας· ἦσαν τὸ νεκρὸν σῶμα ἐνὸς δυστυχοῦς συνδούλου των, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπήγαγον νὰ προσφέρωσι τὰ τελευταῖα χρήσιμα εἰς τὸν μοναχικὸν ἐκαῖνον καὶ ἀπομεμακρυσμένον τόπον. Οὕτως ἡ Βανανία χορηγεῖ εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἐκαῖνους τροφὴν, κατοικίαν, ἐπιπλά, φορέματα, καὶ νεκρικὴν συνδύνην. ▯

Ἡ Βανανία εἰσῆχθη εἰς τὰ θερμώτατα τῆς Εὐ-

μακρὸν εἰς τὰς ἀγρίους καὶ νομαδικὰς φυλάς τῶν μερῶν ἐκείνων. Διὰ τοῦ ἀλεύρου τούτου τρέφονται οἱ ταξειδεύοντες, δι' αὐτοῦ εἰς τὴν νέαν Γρενάδην κατασκευάζουσι ἄρτον, οὗτινος γίνεται μεγίστη χρῆσις. Εἰς τὰς Ἀντίλλας (Ἀτλαντίδας) καὶ τὴν Καϋένναν κατασκευάζουσι πατόν τι καλούμενον οἶνον Βανανίας, καὶ οἱ νόπνευμά τι εὐωδέστατον.

Ἐκτὸς τούτου, ὁ καυλὸς καὶ αἱ σαρκώδεις ρίζαι χρησιμεύουσιν ὡς νομὴ τῶν ζώων, διὰ δὲ τῶν ἰνῶν καὶ τῶν τρυχειῶν τῶν κορυμνῶν καὶ τῶν φύλλων δύνανται νὰ κατασκευασθῶσι ὑφάσματα καὶ σκιαδία ἐλαφρότατα, καὶ θρυαλλίδες λύχνων προτιμότεραι τῶν ἐκ πάμβακος, ὡς μὴ ἀπανθρακούμεναι πρὸς τὴν κορυφήν καὶ ἐλαττώνουσαι τὸ φῶς. Ἐκτὸς τούτων ὁ ἐν τῷ καυλῷ καὶ τὰ φύλλα χυμὸς ἀναλυθεὶς ὑπὸ τοῦ Φουκροά καὶ Βαυκελίνου (Fourcroy et Vauquelin) ἐθεωρήθη ὡς στυπτικὸν ὡρελιμον κατὰ τῶν διαβροχῶν.

α Ἡ Βανανία (λέγει ὁ Βανανδίνος Σχημπιέρρος, ὁ εὐγλωττότερον πάντων περιγράφας αὐτήν) ἀρκεῖ δι' ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου, διότι χορηγεῖ τὴν ὑγιεινέραν τροφήν διὰ τῶν ἐχόντων τὴν διάμετρον τοῦ ἀνθρώπου στόματος

(1) Ἄνθος ἐμφανιζόμενον γόνιμον, φαίνεται δὲ κάτωθεν ἡ ἀνοσθήκη καὶ ἀνωθεν τὸ διμερὲς περιάνθιον.

(2) Τὸ αὐτὸ, ἀφ' οὗ ἀρχαῖα τὸ περιάνθιον ἔπου φαίνονται οἱ πέντε ἐξαμειωθέντες στήμονες, ὁ στύλος, καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἐξίχονον στίγμα.

(3) Ἄνθος ἐμφανιζόμενον ἀγόνον.

(4) Τὸ αὐτὸ, ἀφ' οὗ ἀρχαῖα τὸ περιάνθιον φαίνονται δὲ οἱ πέντε γόνιμοι στήμονες καὶ ὁ στύλος.

(5) Νέος καρπὸς ὁριζοντίως τετραμήκης ἔπου φαίνονται οἱ τρεῖς τῆς ὡστέως χόροι.

(6) Καρπὸς ἀέριος ὥριμος.

(7) Ὅριζόντιος τομὴ τοῦ ὥριμου καρποῦ, ἔπου αἱ κοιλότητες τῶν χώρων ἐπληρώθησαν πύλου.

ρώπης πρὸ ἡμῶν αἰῶνος ὅπου δὲν καρποφορεῖ εἰμὴ μετὰ τριετίαν· ἀλλ' εἰς τὴν πατρίδα τῆς βλαστάνουσα ῥωμαλεότερον καρποφορεῖ ἐντὸς τοῦ ἔτους καὶ καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Ἐν τῇ καλλιεργείᾳ ἀπαντῶνται πολλὰ εἶδη καὶ διαφοραὶ (variétés) Βανανέων, ἀπὸ τῆς χαμαιζήλου καὶ νάνου ἐχούσης ὕψος 6 ποδῶν μέχρι τῆς γιγαντώδους τῆς φουμένης εἰς Μαδαγασκάρην ἥτις ἔχει 15 ποδῶν ὕψος. Τινὲς ἔχουσι καρποὺς μακροὺς καὶ κυρτοὺς καλουμένους κέρατα βοῶς, ὧν εἰς ἀρκεὶ διὰ τὸ γεῦμα ἐνὸς ἀνθρώπου, τινὲς δὲ ἔχουσι καρποὺς μετρίους ἢ καὶ μικροὺς. Ἀλλὰ ἡ Παραδείσιος Βανανέη (Musa Paradisiaca) τῆς ὁποίας τὴν εἰκόνα δημοσιεύομεν εἶναι ἡ κοινωτέρα, βλαστάνουσα ἐπιτυχῶς μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Μεσογείου, ἥτοι τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Ἀλγερίαν καὶ Μαλίτην. Ἐλαβὼν δὲ καὶ ἑρρίμους καρποὺς καὶ φυτὰ Βανανέας παρὰ τοῦ ἐν Ζακύνθῳ φίλου μου Κυρίου Καλλινίκου μετ' ἐπιτυχίᾳς εἰς τὸ ὁμαλὸν τῆς Ζακύνθου κλίμα καλλιεργοῦντος αὐτάς. Ἐν Ἀθήναις ὑποφέρει καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ ὑπὸ τῶν ὁρμητικῶν ἀνέμων, οἵτινες διασχίζοντες τὰ φύλλα τῆς τὰς καταναγκάζουσιν εἰς ἀσθενεῖαν καὶ θάνατον.

Ἄλλο ἐίδος Βανανέας εἶναι ἡ Musa Sapientum διαφέρον τῆς Musa Paradisiaca διὰ τῶν πολυκριθμοτέρων, μικροτέρων καὶ ἀρωματικωτέρων καρπῶν τῆς καλουμένης ἐν Εὐρώπῃ bacoves καὶ figues-bananes καὶ παρτεθειμένων εἰς τὰς τραπέζας τῶν πλουσίων. Φύεται δὲ εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Γουινέαν, τὴν Βραζιλίαν καὶ τὰς Ἀντίλλας.

Ἄλλο ἐίδος Βανανέας εἶναι ἡ τῶν Τρωγλοδυτῶν (Musa Troglodytarum) διαφέρον ἐκ τοῦ μὴ κυρτοῦ καὶ κύπτοντος, ἀλλ' εὐθείως καὶ ὀρθοῦ στάχυος καὶ διὰ τῶν μικροτέρων καὶ ἀνωμαλωτέρων καρπῶν τῆς, μὴ κυτρίνων ἐν τῇ ὀριμάνσει, ἀλλὰ κοκκίων μετὰ μελανῶν γραμμῶν. Φύεται δὲ αὕτη εἰς τὰς Μολουκικὰς νήσους.

Ἄλλο ἐίδος φύεται ἐν Κίνᾳ, γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Musa Chinensis ἢ Musa Cavendishii.

Δύναται δ' ἕτερα εἶδη ἀναφέρονται εἰς τὰ βοτανικὰ συγγράμματα· καὶ ἴσως ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα μὴ εἰσέτι ἀνακαλυφθέντα· διότι πολλὰ τῶν θερμωτέρων χωρῶν διατελοῦσιν εἰσέτι ἐπιστημικῶς ἀνεξετάστοι.

Θ. Γ. Ο.

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΚΟΛΟΜΒΟΥ (*).

—ο—

Ὁ Κολόμβος ἐνώπιον τοῦ ἐν Σαλαμάνκῃ Συλλόγου τῶν Σοφῶν.

Σύμπασα μὲν ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου εἶναι δραματικὴ καὶ περίεργος, ὑπάρχουσιν ὁμοίως

(*) Ἐκ τοῦ μετ' ὀλίγον ἐκδοθησομένου ποιήματος τοῦ ἐν Ἀθήναις Σχολάρχου Κ. Γ. Ἀριστείδου, περὶ τῆς ἀνακάλυψος τῆς Ἀμερικῆς, γνωστοῦ τοῖς ἀναγνώσταῖς τῆς Παναώρας ἔξ ἑλλων ἔργων αὐτοῦ.

καὶ σκηναὶ αὐτῆς τοσοῦτον γοητευτικαὶ καὶ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν κινεῖσαι τὸ διάφορον, ὥστε μόνος ὁ ἀβέλτερος καὶ ὁ ἄμοιρος τῆς αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ δύναται νὰ μένη ἀπαθὴς εἰς τὴν λεπτομερεστέραν ἐξακριβωσιν αὐτῶν. Τοιοῦτον ἀξιοσπουδαστὸν μέρος τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἶναι βεβαίως καὶ ἡ ἐνώπιον τοῦ συλλόγου τῆς Σαλαμάνκας παράστασις αὐτοῦ.

Μετὰ πολυχρόνιους καὶ ἐπιμόχθους ἀγῶνας, μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν προτάσεων τοῦ παρὰ τῆς Γενούης, τῆς Βενετίας καὶ τῆς Πορτογαλλίας, μετὰ ὀδυνηρὰν ἐν Ἰσπανίᾳ λιπαρίαν κινδύνισαν τέλος οἱ καθολικώτατοι βασιλεῖς τῆς Ἰσπανίας, ὁ Φερδινάνδος καὶ ἡ Ἰσαβέλλα, νὰ προσκιλέσωσιν ἐνώπιόν των τὸν Κολόμβον καὶ νὰ ἀκροασθῶσι μετὰ προσοχῆς τινος τὰς προτάσεις του. Καὶ ἡ μὲν Ἰσαβέλλα, γυνὴ ὀξύθερῆς καὶ μεγαλοφυῆς, ἀντελάβετο ἀμέσως τῆς μεγάλης ιδέας τοῦ ξένου τούτου, οὗ τὸ φωτεινὸν βλέμμα, τὸ ἔμψρον μέτωπον, ἡ πλήρης φυσικοῦ ὕψους γλώσσα, καὶ τοὶ σφάλλουσα ἀκόμη κατὰ τὴν Ἰσπανικὴν προσφθίαν, ἐμαρτύρουν ἐμβρίθειαν πνεύματος ἐξόχου, καὶ ἐνέπνεον ἐμπιστοσύνην καὶ σέβας βιθῶ. Διότι ἡ συνείδησις ἦν εἶχε περ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀπέδιδεν αὐτῷ τοιαύτην ἀταραξίαν καὶ ἀξιοπρέπειαν ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ καὶ τῇ στάτῃ ὥστε ὑπελάμβανες αὐτὸν βασιλεῖα μετημαρτισμένον διαλεγόμενον πρὸς ὁμοίους ἐκείνῳ καὶ ἴσους. Ὁ δὲ Φερδινάνδος κατενόησε μὲν καὶ αὐτὸς τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς ιδέας τοῦ Κολόμβου καὶ διαίδεν ὅλον τὸ κράτος ὅ ἔσχεν αὐτὸς ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῆς Βασιλείας, ἀλλὰ χαρκατῆρος δυσπίστου καὶ ἐρεκτικοῦ, δὲν ἀπεφάνθη παραχρῆμα ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ καθυποβάλῃ προηγουμένως εἰς τὴν ἐπιστήμην τὴν ἐκτίμησιν τοῦ συστήματος τοῦ Κολόμβου. Ἐφ' ᾧ καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν μέγαν ἐν τῇ αὐλῇ ἀσκούντα ἐπιρροὴν Φερνάνδον Ταλανέραν, Ἡγούμενον τῆς Πενυχίας τοῦ Πράδου (de Prado) καὶ πνευματικὸν τῶν βασιλέων, νὰ συγκαλέσῃ ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ προεδρίαν σύνθετον σοφῶν, ἥτις ἀκούσασα τὰς προτάσεις τοῦ Κολόμβου καὶ σκεφθεῖσα ἐπ' αὐταῖς, νὰ καθυποβάλῃ ἔπειτα τὴν γνώμην τῆς εἰς τὴν βασιλικὴν ἐγκρίσιν.

Ἀκτὶς χαρᾶς ἔλαμψεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Χριστοφόρου ὅμῃ ἀκούσαντος τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ βασιλέως. Ἐνόμισεν ὅτι ἐγγὺς ἦτο ἡδὴ τὸ τέρας τῶν ἀγώνων του· μικρὸν ἔτι, καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ θριάμβου τοῦ λαμπρὰ ἔμελλε ν' ἀνατείλῃ. Ἐμπαιχθεὶς ἄχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν αὐλικῶν, θεωρηθεὶς ὡς μωρὸς καὶ φαντασιοκῆπος ὑπὸ τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ἀμαθῶν, ὑπελάμβανεν ὅτι ἔμελλε τέλος νὰ εὕρεθῃ ἐν τῷ μέσῳ σπουδαίου συλλόγου συγκεκροτημένου ἐκ πάντων τῶν πεφωτισμένων καὶ πολυμαθῶν τῆς Ἰσπανίας ἀνδρῶν, φιλοσόφων, κοσμογράφων, ἀστρονόμων ἀνδρῶν πάσης προλήψεως καὶ παντὸς εὐτελοῦς συμφέροντος ἀνωτέρων, ἱκανῶν νὰ κατανοήσωσι κατὰ βῆθος τὴν ἀληθῆ δύναμιν τῶν συλλογισμῶν αὐτοῦ. Αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ αὐτὸς πρὸ καιροῦ διακαῶς ἐπεθύμει. Καὶ ὅμως πόσον ἡπατήθη εἰς τὰς προσδοκίας